

Bank
Respublika

İnvestisiya Alətləri: Kapitalı necə qorumalı və artırmalı?

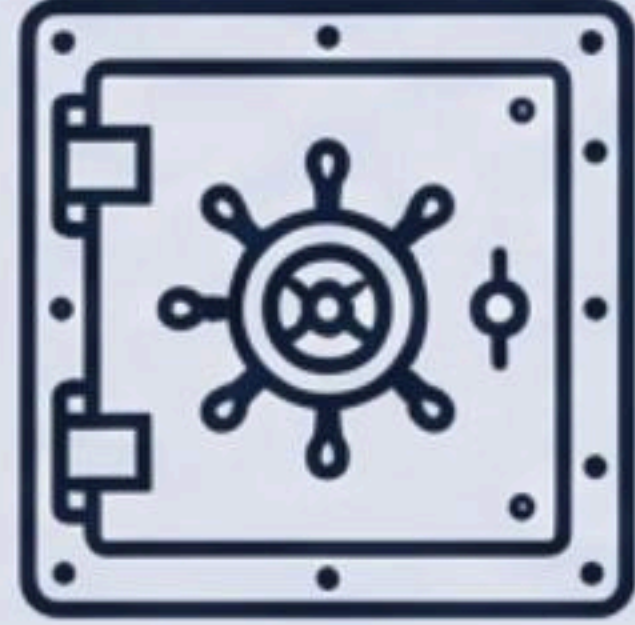
Maliyyə savadlılığı və portfelin idarə edilməsi üçün bələdçi

İnvestisiya Nədir? Pulun Sizin Üçün İşləməsi

İnvestisiya pulun sadəcə saxlanması deyil, onun gələcəkdə əlavə gəlir gətirməsi üçün müxtəlif maliyyə alətlərinə və ya aktivlərə yönləndirilməsidir. Əsas məqsədlər: uzunmüddətli maliyyə sabitliyi yaratmaq, təqaüd dövrü üçün vəsait toplamaq, əlavə gəlir əldə etmək və kapitalın dəyərini inflyasiyadan qorumaq.

Yığım yoxsa investisiya?

Yığım

Pul vəsaitinin təhlükəsiz saxlanmasını nəzərdə tutur. Risk səviyyəsi çox aşağıdır, lakin gəlir də adətən daha az olur.

Məqsəd: Qoruma

İnvestisiya

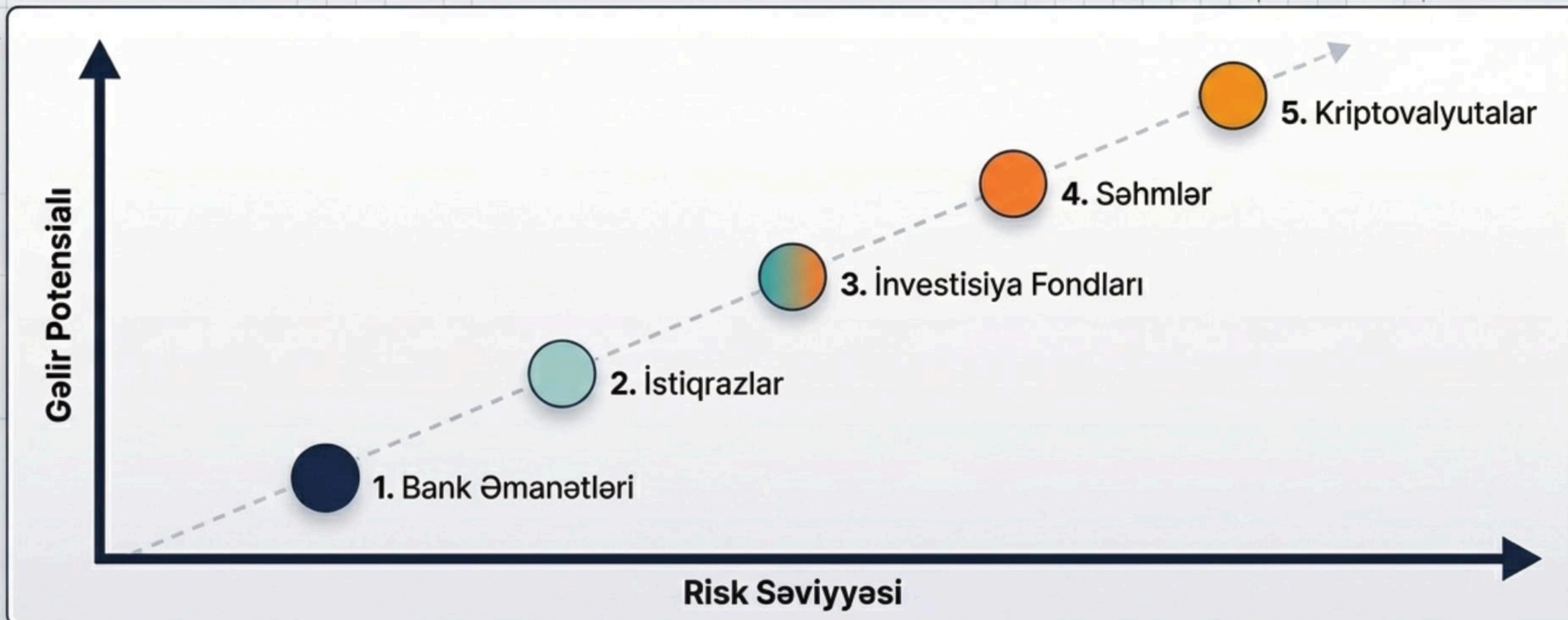
Daha yüksək gəlir əldə etmək məqsədi daşıyır və müəyyən risklərlə müşayiət olunur.

Məqsəd: Artım

Qızıl Qayda: İnvestisiya qərarları qəbul edilərkən risk səviyyəsi və potensial gəlir balansını həmişə diqqətlə qiymətləndirilməlidir.

Risk və Gəlir Spektri

Bütün maliyyə alətləri eyni deyil. Gəlir potensialı artdıqca, risk səviyyəsi də qaçılmaz olaraq artır. Düzgün aləti seçmək sizin şəxsi risk dözümlülüyünüzdən asılıdır.

1. Bank Əmanətləri

Müştəri müəyyən müddət üçün pul vəsaitini banka yerləşdirir və həmin vəsait üzrə faiz gəliri əldə edir.

Risk: Çox Aşağı

✓ Ən təhlükəsiz investisiya vasitələrindən biridir.

✓ Aşağı risk və sabit gəlir təmin edir.

✓ Vəsaitlərin təhlükəsizliyinə zəmanət verilir.

Xüsusi sığorta sistemləri: Bir çox ölkələrdə (o cümlədən Azərbaycanda) bank əmanətləri dövlət tərəfindən qorunur.

2. İstiqrazlar

Dövlət və ya şirkətlər tərəfindən buraxılan borc qiymətli kağızlarıdır. İnvestor istiqraz aldıqda həmin quruma borc verir.

Risk: Aşağı/Orta

Sabitlik

Müəyyən müddət ərzində sabit faiz gəliri əldə edilir.

Müddət

Əvvəlcədən təyin olunmuş konkret bitmə müddəti var.

Strategiya

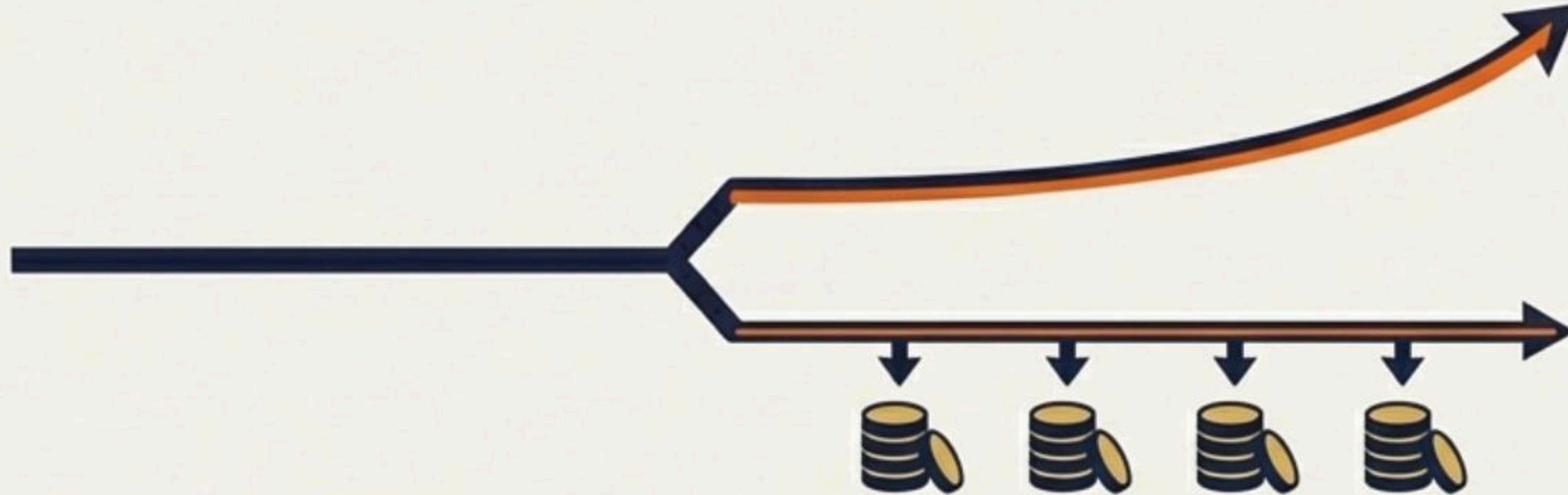
Nisbətən aşağı risk səbəbindən uzunmüddətli investisiya strategiyalarında geniş istifadə olunur.

3. Səhmlər

Şirkətin kapitalında payı ifadə edən qiymətli kağızlardır. Səhm alan investor həmin şirkətin müəyyən hissəsinin sahibi olur.

Risk: **Yüksək**

1. Kapital Artımı

Səhmin bazar qiymətinin artması hesabına gəlir.

2. Dividendlər

Şirkət mənfəətinin səhmdarlar arasında bölüşdürülməsi.

Diqqət: Digər investisiya alətlərinə nisbətən daha yüksək riskə malikdir.

4. Investisiya Fondları

Risk: Orta/Dəyişkən

Müxtəlif investorların vəsaitlərini birləşdirərək müxtəlif maliyyə alətlərinə investisiya edən maliyyə qurumlarıdır.

Vəsaitlər səhmlərə, istiqrazlara və digər maliyyə aktivlərinə yönəldilə bilər.

Əsas Üstünlük: Risklərin bölüşdürülməsi (diversifikasiya) baxımından investorlar üçün çox əlverişlidir. Peşəkar idarəetmə təmin edilir.

5. Kriptovalyutalar

Risk: Çox Yüksək

Core Concept Box

Rəqəmsal və mərkəzləşdirilməmiş valyutalardır. Son illərdə onlara olan maraq kəskin şəkildə artmışdır.

Dəyişkənlik

Çox yüksək qiymət dəyişkənliyi (volatility) səbəbindən yüksək riskli investisiya aləti hesab olunur.

Tələb

İnvestisiya etməzdən əvvəl risklər çox diqqətlə qiymətləndirilməli və dərin araşdırma aparılmalıdır.

Alətlərin Müqayisə Matrisi

	1. Bank Əm.	2. İstiqraz	3. Səhm	4. Fondlar	5. Kripto
Risk Səviyyəsi	Çox Aşağı	Aşağı/Orta	Yüksək	Dəyişkən	Çox Yüksək
Gəlir Potensialı	Sabit/Aşağı	Sabit	Yüksək	Dəyişkən	Çox Yüksək
Gəlir Mənbəyi	Faiz	Faiz	Qiymət artımı + Dividend	Qarışıq portfel	Qiymət fərqi
Əsas Üstünlük	Sığortalanmış təhlükəsizlik	Sabit gəlir axını	Yüksək gəlir potensialı	Risqlərin bölüşdürülməsi	Mərkəzləşdirilən məmiş artım

Real Həyatdan Nümunə: 10,000 AZN Portfel

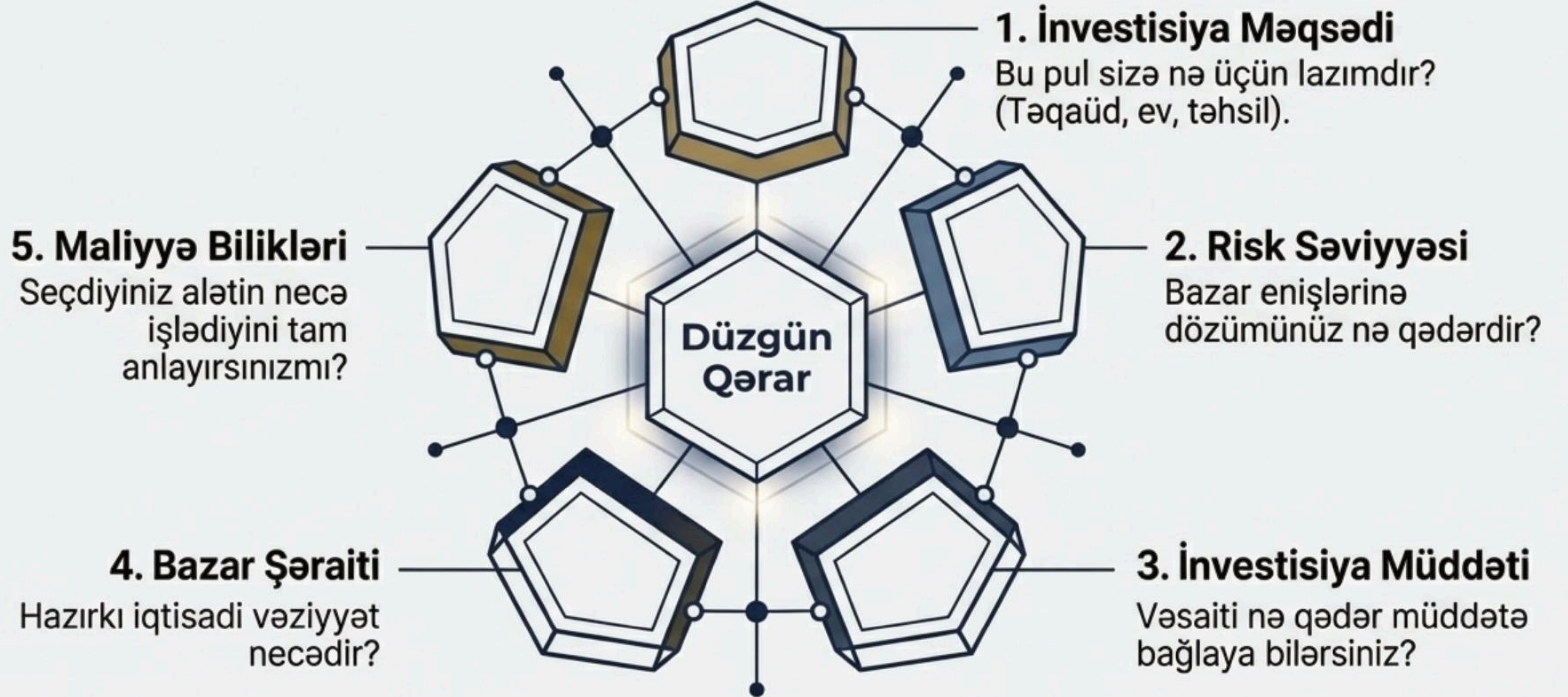
Bu yanaşma investisiyanın diversifikasiyası adlanır. Kapitalın tək bir alətə deyil, müxtəlif alətlərə bölünməsi.

Diversifikasiyanın Gücü: Risklərin Azaldılması

Bütün yumurtaları bir səbətə yığmamaq. Fərqli alətlər bazar dəyişikliklərinə fərqli reaksiya verir. Yüksək riskli aktivlərdəki (məsələn, səhmlər) **müvəqqəti enişlər**, sabit gəlirli aktivlərin (əmanət və istiqrallar) yaratdığı təhlükəsizlik yastığı ilə balanslaşdırılır. Məqsəd zərərdən tam qaçmaq deyil, zərərin təsirini minimuma endirməkdir.

İnvestisiya Qərarının 5 Sütunu

Nəticə: Maliyyə Savadlılığı

“

İnvestisiya pul vəsaitinin gələcəkdə daha çox gəlir gətirməsi üçün istifadə olunan ən mühüm maliyyə alətidir. Müxtəlif investisiya alətləri fərqli risk və gəlir səviyyəsinə malikdir.

Maliyyə savadlığının ən vacib elementi yalnız pul qazanmaq deyil, investisiya imkanlarını obyektiv qiymətləndirmək və riskləri şüurlu şəkildə idarə edərək qərar qəbul etməkdir. Sizin kapitalınız, sizin strategiyanız.